Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Statūti

Rīgā, 2022. gada 20. oktobrī

Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Statūti

Statūtos lietotie termini

Latvijas Pareizticīgā Baznīca (turpmāk LPB) –Baznīca ar Sinodi, visām tās diecēzēm, draudzēm, LPB un diecēžu iestādēm;

Vietējās Baznīcas Koncils (*Pomestnij Sobor*), **Arhiereju Koncils** (visi LPB metropolīti, arhibīskapi un bīskapi) – kanoniskās sapulces, kurām nav juridiskas personas statusa;

Priekšstāvētājs – Baznīcas galva, Valdošais Virsgans, kas ir metropolīts un kas stājies amatā un vada Baznīcu saskaņā ar Baznīcas Statūtos noteikto kārtību; Priekšstāvētājs ir Rīgas Diecēzes Arhierejs;

Sinode – LPB kanoniskā administratīvā institūcija, Sinodei nav juridiskas personas statusa;

LPB iestādes – klosteri, pārstāvniecības, brālības, misijas, garīgās skolas, mācību un citas iestādes, kas nav diecēžu sastāvā un atrodas Priekšstāvētāja tiešā pakļautībā;

Diecēze – (kanoniskajā terminoloģijā – eparhija) LPB kanoniskās organizatoriskās struktūras teritoriāli administratīvā vienība, kura pēc reģistrācijas valsts reģistrā ir juridiska persona. Diecēze sastāv no draudzēm un iestādēm (klosteriem, brālībām, misijām, pārstāvniecībām, garīgajām skolām, mācību un citām diecēzes izveidotām iestādēm); Diecēzes struktūrā var būt kanoniskas struktūrvienības: vikariāts, diecēzes pārvalde un prāvestības;

Arhierejs – metropolīts, arhibīskaps, bīskaps;

Diecēzes Arhierejs – metropolīts, arhibīskaps vai bīskaps, kurš pārvalda diecēzi un kuram ir pakļautas diecēzes draudzes un iestādes;

Diecēzes teritorija – valsts teritorijas daļa, kur atrodas un veic savu darbību diecēzes draudzes un iestādes;

Diecēzes pārvalde – diecēzes kanoniskā administratīvā institūcija, diecēzes pārvaldei nav juridiskas personas statusa;

Diecēzes iestādes – pārstāvniecības, klosteri, brālības, misijas, garīgās skolas, mācību un citas diecēzes izveidotas iestādes;

Diecēzes padome – diecēzes kanoniskā institūcija, diecēzes padomei nav juridiskas personas statusa;

Vikariāts – diecēzes kanoniskā administratīvā institūcija, kuru vada bīskaps; vikariātam

nav juridiskas personas statusa;

Vikārs – bīskaps, kurš vada vikariātu;

Draudze – LPB daļa, kas sastāv no klēra un laicīgām personām, kas apvienotas ap konkrētu dievnamu;

Prāvestība (jeb prāvesta iecirknis) – kanoniskā diecēzes administratīvā struktūra, kurā apvienotas draudzes; prāvestību vada iecirkņa prāvests, prāvestībai nav juridiskas personas statusa;

Klērs – arhimandrīti, igumeni, hieromūki, virspriesteri, priesteri, arhidiakoni, hierodiakoni, protodiakoni, diakoni, ipodiakoni, psalmotāji, lasītāji;

Pārstāvniecības – kanoniskajās tiesībās pieņemts apzīmējums atsevišķām LPB draudzēm un klosteriem, kas ir pakļauti Diecēzes Arhierejam un atrodas ārpus viņam pakļautās diecēzes teritorijas.

1. nodaļa. Vispārīgie noteikumi

§1. Latvijas Pareizticīgā Baznīca ir Autokefālā Baznīca, kas atrodas suverēnā Latvijas valstī, vadās pēc Bībeles Svētajiem Rakstiem, Sv. Apustuliskajiem Vispasaules Baznīcas Kanoniem un citiem Vienotās Svētās Pareizticīgās Kafoliskās un Apustuliskās Baznīcas noteikumiem un dogmatiem. Baznīca ir daļa Vienīgās Svētās Vienotās un Apustuliskās Baznīcas un ir vienota ar visiem citiem Pareizticīgajiem Patriarhātiem un citām Pareizticīgajām Autokefālajām Baznīcām. Savā darbībā tā ievēro Latvijas valsts Satversmi, Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumu, Reliģisko organizāciju likumu un citus normatīvos aktus, kā arī šos LPB Statūtus.

§2. LPB ir visu Latvijas pareizticīgo kristiešu garīga apvienība, kuras mērķis ir sasniegt dvēseles pestīšanu caur Pareizticību un tikumīgu dzīvi. LPB neizvirza politiskus mērķus un uzdevumus un nevadās pēc tiem savā darbībā.

§3. LPB ir tiesības patstāvīgi iekārtoties un organizēties saskaņā ar vietējām Baznīcas ieražām, vadoties pēc šiem Statūtiem, kuri nosaka LPB kā juridiskas personas tiesības, tomēr neatkāpjoties no Vispasaules Pareizticīgās Baznīcas mācības un Kanoniem. Baznīcai ir visas tiesības un priekšrocības, kuras ir piešķirtas reliģiskajām organizācijām ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

§4. LPB ir viens Baznīcas apgabals, kas sastāv no Rīgas un citām diecēzēm, no draudzēm un LPB un diecēžu iestādēm. LPB diecēzēs var būt viens vai vairāki vikariāti. Tiesības ierosināt jautājumu par diecēžu un vikariātu izveidošanu ir tikai LPB Priekšstāvētājam. Jaunas diecēzes izveido ar LPB Arhiereju Koncila lēmumu. Visas diecēzes ir neatņemamas LPB daļas un nevar izstāties no LPB.

§5. LPB Koncili, Sinode darbojas, neatkāpjoties no Priekšstāvētāja un Sinodes rīkojumiem, apstiprinātajiem noteikumiem, instrukcijām un nolikumiem.

§6. Diecēžu draudzes un iestādes ir pakļautas diecēžu arhierejiem, kuru diecēžu teritorijā tās atrodas, un darbojas, neatkāpjoties no Priekšstāvētāja un Sinodes, kā arī diecēžu arhiereju izdotajiem rīkojumiem, apstiprinātajiem noteikumiem, instrukcijām un nolikumiem.

§7. Pareizticīgās Baznīcas kanoniskie noteikumi nepieļauj pareizticīgo autonomu draudžu,

klosteru, brālību, misiju, pārstāvniecību, garīgo skolu, mācību iestāžu un citu pareizticīgo autonomu iestāžu dibināšanu un darbību LPB darbības teritorijā.

§8. LPB pilns nosaukums ir "Latvijas Pareizticīgā Baznīca". LPB nosaukumu drīkst lietot vienīgi LPB un LPB draudzes un iestādes, diecēzes un to draudzes un iestādes. Reliģisko un citu organizāciju nosaukumu atšķirtspēju veido nosaukumā iekļautais vārds "pareizticīgā", šo vārdu nosaukumā var lietot tikai ar Priekšstāvētāja rakstveida rīkojumu. Citu reliģisko organizāciju, biedrību, nodibinājumu un tiesību subjektu nosaukumiem nepārprotami jāatšķiras no LPB nosaukuma.

§9. LPB ietilpst tie Latvijas iedzīvotāji, kas apliecina Sv. Pareizticību pilnīgā saskaņā ar Vienotās Sv. Vispasaules Apustuliskās Pareizticīgās Baznīcas ticības mācību, tikumības mācību un Kanoniem un Vienotās Sv. Apustuliskās Pareizticīgās Baznīcas nolikumiem, kā arī pareizticīgie ārzemnieki, ja viņi dzīvo draudzes robežās un kanoniski pieder pie kādas no Latvijas pareizticīgo draudzēm, klosteriem, misijām, pārstāvniecībām un ir apvienoti ar nolūku kopīgi apliecināt un izplatīt Sv. Pareizticību. Baznīcai nevar piederēt tās personas, kas ir atkritušas no Sv. Pareizticības.

§10. Persona, kas pieļāvusi savos darbos, vārdos vai rakstos atklātu uzstāšanos pret Sv. Pareizticīgo Baznīcu, tās ticības mācību, vadību un Kanoniem vai arī apzināti izvairās no piedalīšanās Sv. Baznīcas Noslēpumos (Sakramentos), uzskatāma par atkritušu no Sv. Pareizticības.

§11. LPB garīgo mērķu īstenošanai tiek:
- noturēti dievkalpojumi, ceremonijas, rituāli, gājieni un cita svētdarbība;
- izplatīta ticība – gan tieši, gan ar masu informācijas līdzekļu starpniecību;
- veikta misionārā darbība;
- organizēta žēlsirdības un labdarības darbība, reliģiskā izglītība, apmācība un audzināšana;
- veikta askētiskā darbība (klosteros un to filiālēs u.tml.);
- veikti svētceļojumi un cita darbība, kas atbilst Pareizticīgās Baznīcas Kanoniem un tradīcijām.

2. nodaļa. LPB Priekšstāvētājs

§12. LPB Galva ir LPB Priekšstāvētājs, kas ir Metropolīts un kas stājies amatā un vada LPB saskaņā ar LPB Statūtos noteikto kārtību.

§13. LPB Priekšstāvētājs ir Tās Virsgans pamācītājs, svētītājs, dievlūdzējs un garīgais vadītājs.

§14. LPB Priekšstāvētājam kā Apustuļu Sv. Gara Dāvanu nesējam pieder kanoniskās varas pilnība saskaņā ar 34. Sv. Apustuļu noteikumu un 9. Antiohijas Koncila noteikumu.

§15. LPB Priekšstāvētājam ir Rīgas un visas Latvijas Metropolīta tituls, un viņa katedra ir Rīgā. Priekšstāvētājam ir savs zīmogs. Priekšstāvētājs ir Rīgas diecēzes Valdošais Arhierejs.

§16. Priekšstāvētāju ievēlē kanoniskā kārtībā LPB Vietējās Baznīcas Koncils no kandidātiem, kurus izvēlas LPB Arhiereju Koncils. Vietējo Baznīcas Koncilu, kas ievēl Priekšstāvētāju, sasauc un tas darbojas Priekšstāvētāja pienākumu izpildītāja (*Mestobljustitel*) vadībā. Priekšstāvētāja ievēlēšana notiek, balsojot aizklāti ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu saskaņā ar nolikumu no kandidātiem, kurus

izvirzījusi LPB Sinode un apstiprinājis LPB Arhiereju Koncils. Balsu skaitīšana notiek Vietējās Baznīcas Koncila sēdes telpā klātesot Vietējās Baznīcas Koncila locekļiem. Pirms ievēlēšanas Vietējās Baznīcas Koncils uzklausa vai nolasa iepriekšējā Priekšstāvētāja novēlējumu. Ievēlētais Priekšstāvētājs par savu ievēlēšanu ar Miera Rakstiem (*Mirnijie Gramati*) paziņo visām Autokefālajām Baznīcām. Priekšstāvētājs diptihā piemin visas citu Autokefālo Baznīcu galvas.

§17. Priekšstāvētāja metropolīta kompetencē ir:

- ierosināšanas, vadīšanas, valdīšanas un pārstāvības tiesības visos LPB dzīves jautājumos, vadoties pēc 34. Sv. Apustuļu un 9. Antiohijas Koncila kanoniem;
- ierosināšanas, vadīšanas, valdīšanas un pārstāvības tiesības visos LPB iestāžu un Rīgas diecēzes jautājumos;
- LPB Arhiereju iecelšana arhibīskapa vai metropolīta kārtā;
- apbalvojumu piešķiršana LPB Arhierejiem, klēriķiem un citām personām;
- Priekšstāvētājam pieder visas Rīgas diecēzes Diecēzes Arhiereja tiesības, kā tas ir noteikts šo Statūtu 5. nodaļā un Rīgas diecēzes statūtos;
- LPB un Rīgas diecēzes pārstāvēšana Latvijas laicīgās varas struktūrās;
- tikai Priekštāvētājam pieder tiesības uzturēt attiecības ar citiem Pareizticīgajiem Patriarhātiem un citām Pareizticīgajām Autokefālajām Baznīcām, kristīgajām konfesijām, citām reliģiskajām organizācijām, starptautiskajām organizācijām, citām organizācijām un ārvalstīm;
- prezidēšana LPB Vietējās Baznīcas un Arhiereju Koncilos un LPB Sinodē;
- jauno diecēžu dibināšanas un diecēžu likvidēšanas ierosināšana;
- diecēžu, draudžu un iestāžu darbības revīzija;
- pamatojoties uz kanoniem, izdot rīkojumus par arhiereju iecelšanu, pārcelšanu un atcelšanu no amata;
- Priekšstāvētājam pakļauto Rīgas diecēzes vikāro bīskapu, garīdznieku, priesteru, iecirkņu prāvestu, diakonu, psalmotāju, baznīcas kalpotāju, LPB Rīgas Garīgā Semināra, LPB garīgo skolu rektoru, draudžu un iestāžu amatpersonu un citu iestāžu, amatpersonu un personāla iecelšana, atcelšana, pārcelšana, atvaļināšana un viņu darbības revīzija;
- pieņemt un apstiprināt viņam pakļauto draudžu un iestāžu statūtus un to grozījumus;
- apstiprināt draudžu un iestāžu, kas atrodas Latvijas teritorijā, piederību pie LPB;
- dot atļauju arhierejiem viņu izbraukšanai no viņu diecēzēm vai vikariātiem;
- kā arī rīkoties citos Kanonos un LPB likumā paredzētajos jautājumos.

§18. LR valsts iestādēs LPB jautājumos iesniedzamos dokumentus paraksta un nodod Priekšstāvētājs, bet diecēžu jautājumos – diecēžu arhiereji, vadoties pēc 34. Sv. Apustuļu un 9. Antiohijas Koncila kanoniem.

§19. Tikai Priekšstāvētājam ir LPB pārstāvības tiesības Latvijas Republikas valsts un pašvaldību iestādēs, ja nav noteikts citādi šajos Statūtos. Tikai Priekšstāvētājam ir tiesības parakstīt dokumentus LPB vārdā. Priekšstāvētājs visos LPB jautājumos var pilnvarot rīkoties juridisko vai fizisko personu, izsniedzot rakstveida pilnvaru.

§20. Priekšstāvētājs kopā ar Arhiereju Koncilu veic LPB Statūtu grozījumus un to reģistrāciju valsts reģistrā.

§21. LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu un diecēžu draudžu un iestāžu tipveida statūtus un to grozījumus pieņem Priekšstāvētājs un Sinode. Visiem LPB un diecēžu

draudžu statūtiem jāatbilst draudžu tipveida statūtiem.

§22. Priekšstāvētājs un Sinode izdod rīkojumus, noteikumus, instrukcijas un nolikumus šo Statūtu izpildīšanai, visās LPB lietās, kā arī draudžu un iestāžu lietās. Visi šie rīkojumi, noteikumi, instrukcijas un nolikumi ir izpildāmi bezstrīdus kārtībā. Noteikumus, instrukcijas, nolikumus un to grozījumus pēc Priekšstāvētāja rīkojuma izstrādā Sinode, tie stājas spēkā, kad tos pieņem Priekšstāvētājs un Sinode.

§23. Priekšstāvētājs ieņem savu katedru uz visu mūžu. Vienīgi ilgas un grūtas slimības, vecuma nevarības un citos gadījumos, kad Priekšstāvētājs nevar parakstīt dokumentus vai nevar pildīt savus pienākumus, Priekšstāvētāja pienākumus un tiesības, tai skaitā Baznīcas pārstāvības tiesības, pilda Priekšstāvētāja pienākumu izpildītājs (Baznīcas terminoloģijā – *Mestobljustitel*), kurš ir Priekšstāvētāja iecelts Arhijerejs, bet ja Priekšstāvētājs tādu nav iecēlis, tad pēc iesvētīšanas (Baznīcas terminoloģijā – hirotonijas) vecākais LPB Arhierejs. Priekšstāvētāja pienākumu izpildītājs pilda savus pienākumus līdz tam laikam, kad Priekšstāvētājs atsāk pildīt savus pienākums vai tiek ievēlēts jauns Priekšstāvētājs. Dokumentu par Priekšstāvētāja pienākumu izpildītāja iecelšanu un atcelšanu Likumā paredzētajā kārtībā valsts iestādē iesniedz Sinodes pilnvarota persona, šo dokumentu paraksta visi Sinodes locekļi. No katedras atsvabinātam Priekšstāvētājam pienākas paša atsvabinātā Priekšstāvētāja izvēlētā draudze, miteklis un LPB ikmēneša materiālais nodrošinājums, kura apmēru nosaka vienošanās starp Priekšstāvētāju un LPB. Šo vienošanos slēdz attiecīgā Priekšstāvētāja valdīšanas laikā un LPB vārdā to paraksta bīskapa kārtas pārstāvis. Atsvabinātā Priekšstāvētāja izvēlētās draudzes klēru, kalpotājus un darbiniekus ieceļ un atceļ atsvabinātais Priekšstāvētājs.

3. nodaļa. LPB garīgais personāls

§24. LPB garīdznieki ir metropolīti, arhibīskapi, bīskapi, kas ir Apustuļu Svētā Gara Dāvanu nesēji, virspriesteri, priesteri, diakoni un cits LPB garīdznieku sarakstā ietvertais garīgais personāls. Garīdznieku sarakstā ietvertais garīgais personāls kalpošanu LPB īsteno saskaņā ar šiem Statūtiem un Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātiem nolikumiem.

§25. Gan Priekšstāvētājam, gan metropolītiem, arhibīskapiem un bīskapiem un kandidātiem šiem amatiem jābūt Latvijas Republikas pilsoņiem, kas dzimuši Latvijā un kuru pastāvīgā dzīvesvieta ne mazāk kā pēdējos 10 gadus ir Latvijā, ir LPB arhiereji vai LPB klēra locekļi un tiem nedrīkst būt dubultā pilsonība.

§26. Gadījumā, ja to pieprasa LPB, Latvijas sabiedrības vajadzības, Priekšstāvētājs, Arhiereju Koncils un Sinode, vadoties pēc nolikuma, ievēlē un iesvēta bīskapu. Par bīskapa iesvētīšanu Priekšstāvētājs paziņo Likumā paredzētajā kārtībā Latvijas Valsts institūcijai. Arhiereji atrodas Kanonos paredzētajā Priekšstāvētāja padotībā un kalpo, neatkāpjoties no šiem Statūtiem un Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātajiem nolikumiem. Bīskapa hirotonizācijas veikšanai Priekšstāvētājs var aicināt arhierejus no citām Autokefālajām Baznīcām.

§27. Diecēzes arhiereju katedras atrašanās vietu, dienesta pienākumus un tiesības nosaka diecēzes statūti un Kanoni. Vikāro bīskapu katedras atrašanās vietu, dienesta pienākumus un tiesības nosaka Priekšstāvētāja apstiprinātais nolikums. Visi arhiereji ir pakļauti LPB Arhiereju Koncilam un Vietējās Baznīcas Koncilam.

§28. Priekšstāvētājs nosaka arhierejiem dzīves vietu un darbības teritoriju. No katedras atsvabinātiem arhierejiem pienākas draudze, miteklis un LPB ikmēneša materiālais nodrošinājums, ko nosaka vienošanās starp Priekšstāvētāju un arhierejiem.

§29. Priekšstāvētāja un arhiereju uzturēšanai līdzekļus izsniedz no LPB un diecēžu līdzekļiem.

§30. Klēra dienesta pienākumus nosaka Sv. Kanoni un attiecīgi Priekšstāvētāja vai diecēžu arhiereju svētība, rīkojumi, instrukcijas un Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātie noteikumi un nolikumi. Pensionētiem priesteru un diakonu kārtas klērikiem pienākas LPB ikmēneša materiālais nodrošinājums, kuru maksā draudzes, kur šie klēriki bija kalpojuši. LPB ikmēneša materiālo nodrošinājumu un sadali pa draudzēm nosaka Priekšstāvētājs un Sinode. Klērikiem, kuriem atņemts garīgais amats, materiālais nodrošinājums netiek piešķirts.

§31. LPB Priekšstāvētājam pakļauto draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra štata sastāvu nosaka Priekšstāvētāja rīkojums, bet diecēžu draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra štata sastāvu nosaka diecēžu arhiereju rīkojumi.

§32. LPB Priekšstāvētājam pakļauto draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļi atrodas Priekšstāvētāja kanonos noteiktā pakļautībā. Diecēžu draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļi atrodas diecēžu arhiereju kanonos noteiktā pakļautībā.

§33. LPB Priekšstāvētājam pakļauto draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļus norīko kalpošanai, pārceļ uz citu kalpošanas vietu un atceļ no kalpošanas Priekšstāvētājs ar savu rīkojumu. Diecēžu draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļus norīko kalpošanai, pārceļ uz citu kalpošanas vietu un atceļ no kalpošanas Diecēzes Arhierejs ar savu rīkojumu.

§34. Diecēzes Arhierejs ieceļ, atceļ, pārceļ garīdzniekus un viņu palīgus, kas veic garīgo aprūpi ieslodzījumu vietās, slimnīcās, bruņotajos spēkos utt., un pārbauda viņu darbību. Garīdznieki un viņu palīgi, kas veic garīgo aprūpi ieslodzījumu vietās, slimnīcās, bruņotajos spēkos utt., darbojas, ievērojot Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātos noteikumus, nolikumus, rīkojumus un instrukcijas.

§35. Visos LPB un diecēžu dievnamos kanonos noteiktā kārtībā aizlūdz Dievu par Priekšstāvētāju, Diecēzes Arhiereju un diecēzes vikāro bīskapu.

4. nodaļa. LPB vadības institūcijas

§36. LPB Vietējās Baznīcas Koncils ir LPB kanoniskā augstākā pārvaldes institūcija, kuru sasauc un kuru vada Priekšstāvētājs vai Priekšstāvētāja pienākumu izpildītājs (*Mestobljustiteļ*). Vietējās Baznīcas Koncils tiek sasaukts un darbojas pēc Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātā nolikuma reizi 5 gados vai biežāk sevišķas vajadzības dēļ. Atsevišķu īpašu un svarīgu jautājumu izlemšana šo Statūtu kompetences ietvaros pieder LPB Vietējās Baznīcas Koncilam, tajā skaitā:

— Priekšstāvētāja ievēlēšana;

— visu Priekštāvētāja ierosināto Baznīcas jautājumu izlemšana.

§37. LPB Arhiereju Koncils ir LPB kanoniskā augsta pārvaldes institūcija, kuru sasauc laika periodā starp Vietējās Baznīcas Koncīliem un kuru sasauc un vada Priekšstāvētājs vai Priekšstāvētāja pienākumu izpildītājs (*Mestobljustiteļ*) un kuras sastāvā ir visi LPB arhiereji. Arhiereju Koncils tiek sasaukts un darbojas pēc Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātā nolikuma vienu reizi gadā vai biežāk sevišķas vajadzības dēļ. Arhiereju Koncila kompetencē ir:

— gādība par nevainojamu ticības saglabāšanu, Baznīcas vienotību, kanonisko un liturģisko kārtību un vienotību ar citām Pareizticīgajām Autokefālajām Baznīcām;

— kandidātu apstiprināšana ievēlēšanai Priekšstāvētāja amatam;

— kandidātu apstiprināšana iesvētīšanai bīskapa kārtā un lēmuma pieņemšana par

to iesvētīšanu; lēmuma pieņemšana par izvēlētā kandidāta izsludināšanu (*narečenije*) un iesvētīšanu; iesvētīšanu veic LPB arhiereji, bet, ja nepieciešams, uzaicina arhierejus no citas Autokefālās Baznīcas;

— arhiereju un Baznīcas institūciju darbības kanoniskā pārraudzība;
— lēmumu pieņemšana par diecēžu arhiereju un vikāro bīskapu iecelšanu, pārcelšanu un atcelšanu no amata;
— Sinodes locekļu un LPB revīzijas komisijas locekļu un viņu vietnieku ievēlēšana;
— Priekšstāvētāja ierosināto jauno diecēžu dibināšana un diecēžu likvidēšana;
— LPB tiesību, goda un interešu aizstāvēšanas jautājumu apspriešana un izlemšana;
— kopā ar LPB Sinodi LPB Statūtu apstiprināšana un LPB Statūtu grozījumu pieņemšana un apstiprināšana;
— LPB svēto kanonizācija un paziņošana citām Pareizticīgajām Autokefālajām Baznīcām;
— gādība par garīgo izglītību;
— LPB jautājumu izspriešana par attiecībām ar Latvijas Valsti, citiem Pareizticīgajiem Patriarhātiem un citām Pareizticīgajām Autokefālajām Baznīcām, kristīgajām konfesijām, citām reliģiskajām organizācijām, starptautiskajām organizācijām, citām organizācijām un ārvalstīm;
— visu citu Koncilam Kanonos un Priekšstāvētāja apstiprinātā nolikumā paredzēto lietu un jautājumu izlemšana.

§38. LPB Koncilu sasaukšanas, Koncilu dalībnieku izvirzīšanas un apstiprināšanas kārtību, darba kārtību un lēmumu pieņemšanas un spēkā stāšanās kārtību nosaka Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprināts nolikums. Vietējās Baznīcas Koncilos piedalās visi LPB arhiereji, LPB draudžu un klosteru pārstāvji. Vietējās Baznīcas Koncils ir lemttiesīgs, ja tajā piedalās pārstāvji ne mazāk kā no puses LPB draudžu skaita; visi lēmumi tiek pieņemti ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu, un tie stājas spēkā, kad tos rakstveidā apstiprina Priekšstāvētājs, bet, kad Vietējās Baznīcas Koncils ievēl Priekšstāvētāju, ievēlēšanas Koncila lēmumu paraksta Vietējās Baznīcas Koncila vadītājs – Priekšstāvētāja pienākumu izpildītājs (*Mestobljustitel*). Arhiereju Koncilā piedalās visi LPB arhiereji, Arhiereju Koncils ir lemttiesīgs, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse no LPB arhiereju skaita, visi lēmumi tiek pieņemti ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu un tie stājas spēkā, kad tos rakstveidā apstiprina Priekšstāvētājs vai Priekšstāvētāja pienākumu izpildītājs.

§39. LPB darbības periodā starp Konciliem pārvalda Priekšstāvētājs un Sinode. Sinode darbojas pēc Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātā nolikuma, kurā tiek noteikta Sinodes pārstāvju izvirzīšanas un apstiprināšanas kārtība, Sinodes sēžu sasaukšanas, jautājumu apspriešanas, lēmumu pieņemšanas un spēkā stāšanās kārtība un citi Sinodes darba kārtības jautājumi.

§40. Sinodi sasauc Priekštāvētājs vai viņa Pienākumu izpildītājs. Sinode sastāv no priekšsēdētāja – Priekšstāvētāja; diecēžu arhierejiem, vikārajiem bīskapiem, kas pēc sava amata ir Sinodes locekļi, un sešiem klēra locekļiem: garīdzniekiem, kurus ievēl Arhiereju Koncils ar vienkāršu balsu vairākumu no kandidātiem, pret kuriem Priekšstāvētājam nav iebildumu. Sinodes sēde ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse no LPB arhierejiem un puse no ievēlētajiem Sinodes locekļiem. Visi Sinodes lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu Sinodes locekļu balsu vairākumu, un tie stājas spēkā, kad tos paraksta Priekšstāvētājs.

§41. Sinodes darbību vada Priekšstāvētājs vai viņa Pienākumu izpildītājs.

§42. Sinodes kompetencē tajā skaitā ir:

— Priekšstāvētāja uzdoto jautājumu izskatīšana un izlemšana;
— kandidātu izvirzīšana Priekšstāvētāja amatam no LPB bīskapu, mūku priesteru (hieromūku, igumenu, arhimandrītu) vai neprecēto un atraitņu priesteru vidus;
— kandidātu izvirzīšana iesvētīšanai bīskapu kārtā;
— kandidātu izvirzīšana diecēžu Arhiereju amatam;
— pēc nepieciešamības pienākumu izpildītāju nozīmēšana un atcelšana Diecēžu Arhierejiem un vikārajiem bīskapiem ar pārstāvības tiesībām;
— jautājumu sagatavošana izskatīšanai Koncilos;
— draudžu un iestāžu tipveida statūtu un to grozījumu apstiprināšana;
— rūpes par Baznīcas Sv. Dogmatu, Kanonu un Baznīcas noteikumu neaizskaramību, par to pareizu sapratšanu un tulkošanu saskaņā ar Sv. Baznīcas mācību;
— sūdzību caurskatīšana, izspriešana un atzinuma sagatavošana;
— atzinumu sagatavošana reliģiska satura mācību grāmatu, Baznīcas likumu grāmatu, dievkalpojumu un lūgšanu grāmatu iespiešanai;
— diecēžu statūtu, to grozījumu apstiprināšana, diecēžu statūtu iesniegšana reģistrācijai;
— citu tekošo jautājumu izlemšana, kuru izlemšanai nav nepieciešams LPB Koncilu lēmums.

§43. LPB saimniecības lietas revidē LPB revīzijas komisija. Revīzijas komisija ir lemttiesīga, ja sēdē piedalās ne mazāk kā puse no ievēlētajiem revīzijas komisijas locekļiem. Visi revīzijas komisijas lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumu, un tie stājas spēkā, kad tos paraksta Priekšstāvētājs.

§44. Arhiereju Koncils ar vienkāršu balsu vairākumu ievēl LPB revīzijas komisiju, kuras sastāvā ir pieci locekļi, pret kuriem Priekšstāvētājam nav iebildumu, un tā darbojas pēc Priekšstāvētāja apstiprinātā nolikuma. Revīzijas komisijas kompetencē tajā skaitā ir LPB draudžu un iestāžu, Sinodes, diecēžu un diecēžu draudžu un iestāžu darbības, ienākumu, izdevumu, īpašumu un mantas, kā arī visas dokumentācijas pārbaude un revidēšana.

§45. Diecēžu garīgās tiesas ir Baznīcas tiesas pirmā instance, pirmā apelācijas instance ir LPB Garīgā tiesa, augstākā apelācijas instance ir Arhiereju Koncils, kura lēmumu apstiprināšanas tiesības pieder Priekšstāvētājam. Visas Baznīcas garīgās tiesas instances darbojas pēc Sinodes apstiprinātā nolikuma. Baznīcas garīgo tiesu instanču lēmumi nav pārsūdzami valsts, pašvaldību institūcijās, tiesās un citās laicīgās instancēs.

§46. LPB lēmumi kanoniskajos jautājumos nav pārsūdzami valsts iestādēs.

5. nodaļa. LPB diecēzes

§47. LPB sadalās diecēzēs. Diecēze ir LPB teritoriāli administratīvā struktūra, kura sastāv no vienas vai vairākām prāvestībām, draudzēm un iestādēm. Diecēzes statūtus un to grozījumus pieņem Sinode un apstiprina Priekšstāvētājs.

§48. Diecēzi vada Diecēzes Arhierejs, kurš atrodas kanoniskā pakļautībā Priekšstāvētājam. Priekšstāvētājs, vadoties pēc Kanoniem, var atcelt no amata Diecēzes Arhiereju.

§49. Diecēze vadās no Kanoniem, LPB Statūtiem, diecēzes statūtiem un Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprinātiem nolikumiem.

§50. Veidojot diecēzi, LPB draudzes un iestādes, kas atrodas jaunizveidojamās diecēzes

teritorijā, pārtop par diecēzes draudzēm un iestādēm, atskaitot LPB pārstāvniecības. Diecēzei kā juridiskai personai īpašumā var būt kustamā manta un nekustamie īpašumi. Diecēzei var tikt nodota LPB kustamā manta un nekustamie īpašumi ar Priekšstāvētāja rīkojumu. LPB diecēzei nodotie nekustamie īpašumi koroborējami zemesgrāmatās uz diecēzes vārda.

§51. Diecēzes Arhiereja kompetenci un tiesības nosaka diecēzes statūti. Diecēzes Arhierejam pieder pārstāvības tiesības Latvijas Republikas valsts un pašvaldību iestādēs visos Diecēzes dzīves jautājumos un visos Diecēzes draudžu un iestāžu jautājumos.

§52. Diecēzes likvidācija notiek ar LPB Arhiereju Koncila lēmumu Kanonos noteiktā kārtībā.

6. nodaļa. LPB un diecēžu draudzes un iestādes

§53. LPB draudzes un iestādes ir pakļautas Priekšstāvētājam, diecēžu draudzes un iestādes ir pakļautas diecēžu arhierejiem.

§54. Vienīgi Priekšstāvētājs ar savu rakstisku rīkojumu atļauj un apstiprina LPB draudžu un iestāžu dibināšanu un ir tiesīgs ar savu rīkojumu reorganizēt vai likvidēt LPB draudzi vai iestādi. Vienīgi Priekšstāvētāja rakstisks rīkojums ir pamats reģistrēt vai grozīt LPB draudzes vai iestādes statūtus. Dokumentus valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Priekšstāvētājs vai viņa pilnvarota persona. LPB draudzes vai iestādes nedrīkst iesniegt reģistrācijai vai mainīt savus statūtus. Cita LPB draudzes un iestādes persona ar pārstāvības tiesībām nedrīkst iesniegt reģistrācijai draudzes vai iestādes statūtus vai to grozījumus.

§55. Priekšstāvētājs nozīmē LPB draudžu un iestāžu vadības institūcijas un ir tiesīgs atcelt no amata LPB draudžu un iestāžu vadības institūciju locekļus un nozīmēt jaunu vadības institūciju sastāvu. Dokumentus attiecīgajā valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Priekšstāvētājs vai viņa pilnvarota persona.

§56. Vienīgi Diecēzes Arhierejs ar savu rakstisku rīkojumu atļauj un apstiprina diecēzes draudžu un iestāžu dibināšanu un ir tiesīgs ar savu rīkojumu reorganizēt vai likvidēt diecēzes draudzi vai iestādi. Vienīgi Diecēzes Arhiereja rakstisks rīkojums ir pamats reģistrēt vai grozīt diecēzes draudzes vai iestādes statūtus. Dokumentus valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Diecēzes Arhierejs vai viņa pilnvarota persona. Diecēzes draudzes vai iestādes nedrīkst iesniegt reģistrācijai vai mainīt savus statūtus. Cita diecēzes draudzes vai iestādes persona ar pārstāvības tiesībām nedrīkst iesniegt reģistrācijai draudzes vai iestādes statūtus vai to grozījumus.

§57. Diecēzes Arhierejs nozīmē diecēzes draudžu un iestāžu vadības institūcijas un ir tiesīgs atcelt no amata diecēzes draudžu un iestāžu vadības institūciju locekļus un nozīmēt vadības institūciju sastāvu. Dokumentus attiecīgajā valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Diecēzes Arhierejs vai viņa pilnvarota persona.

§58. Pēc reģistrācijas valsts reģistrā LPB un diecēžu draudzēm un iestādēm ir jāvadās no šiem Statūtiem, diecēžu statūtiem un draudžu un iestāžu statūtiem.

§59. LPB un diecēžu draudzēm un iestādēm ir jāvadās no attiecīgiem LPB Priekšstāvētāja, LPB Sinodes, Diecēzes Arhiereja apstiprinātiem rīkojumiem, noteikumiem, instrukcijām un nolikumiem. Visi šie rīkojumi, noteikumi, instrukcijas un nolikumi ir izpildāmi obligāti.

§60. Priekšstāvētājam un diecēžu arhierejiem pieder viņiem pakļauto draudžu un iestāžu tiešas pilnīgas pārstāvības tiesības, kuras ierakstāmas valsts reģistros.

§61. Priekšstāvētājs vai Diecēzes Arhierejs jebkurā viņiem pakļautā draudzē un iestādē ar

savu rīkojumu ir tiesīgi papildus sev iecelt vai atcelt personu ar pārstāvības tiesībām. Šādu iecelto personu pārstāvību tiesību apjoms un ierobežojumi tiek norādīti Priekšstāvētāja vai Diecēzes Arhiereja izdotajā rīkojumā un ir reģistrējami valsts reģistrā. Dokumentus par pārstāvību tiesību piešķiršanu vai atcelšanu valsts reģistra iestādē pēc piederības iesniedz vienīgi Priekšstāvētājs vai Diecēzes Arhierejs, vai viņu pilnvarotas personas.

§62. Gadījumos, kad draudzes vai iestādes iepriekš ieceltai papildu personai ar pārstāvības tiesībām ar Priekšstāvētāja vai Diecēzes Arhiereja izdoto rīkojumu tiek atņemtas pārstāvības tiesības, šai papildu personai zūd draudzes vai iestādes pārstāvības tiesības ar Priekšstāvētāja vai Diecēzes Arhiereja izdotā rīkojuma parakstīšanas datumu.

§63. Priekšstāvētājs vai Diecēzes Arhierejs ar savu rakstisku rīkojumu viņu pakļautībā esošām draudzēm ieceļ, pārceļ un atceļ draudzes pārzini. Draudzes pārzinis pārvalda draudzi un garīgajā hierarhijā atrodas ne zemāk kā priestera kārtā. Pārvaldīt draudzi draudzes pārzinim palīdz viņam pakļautā draudzes padome un draudzes sapulce, kā tas ir noteikts draudzes statūtos un nolikumos.

§64. Draudzes pārzinim var būt šo Statūtu §61.-62. noteiktā kārtībā piešķirtas vai atņemtas draudzes kā valsts reģistrā reģistrētās juridiskās personas ierobežotās pārstāvības tiesības.

§65. Prāvestību un draudžu darbības robežas nosaka Diecēzes Arhierejs. Prāvestību pārvalda iecirkņa prāvests saskaņā ar Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprināto nolikumu. Pārstāvniecību robežas nosaka, vienojoties ar Diecēzes Arhiereju, kura diecēzē atrodas pārstāvniecība. Iecirkņa prāvestu ar savu rīkojumu ieceļ un atceļ Diecēzes Arhierejs.

§66. LPB draudzes vai iestādes, Diecēzes draudzes vai iestādes likvidācijas gadījumā Priekšstāvētājs vai Diecēzes Arhierejs pēc piederības izveido komisiju, kura apraksta draudzes vai iestādes mantu, pārņem īpašumus, dokumentus un finanses. Lēmumu par draudzes vai iestādes likvidāciju pieņem pēc piederības Priekšstāvētājs vai Diecēzes Arhierejs.

7. nodaļa. LPB, tās draudžu un iestāžu īpašums

§67. Visa LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu, diecēžu draudžu un iestāžu kustamā manta un nekustamie īpašumi veidojas no naudas un mantiskiem fizisko un juridisko personu ziedojumiem un mantojumiem, kā arī no ienākumiem no saimnieciskās darbības.

§68. Visa LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu, diecēžu draudžu un iestāžu kustamā manta un nekustamie īpašumi, kas atrodas Latvijas Republikas teritorijā, ir LPB īpašumi. Tie nevar pāriet īpašumā vai lietošanā nevienam Patriarhātam vai nevienai Autokefālai vai citai Baznīcai.

§69. LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu, diecēžu draudžu un iestāžu īpašumtiesības ir aprobežotas uz Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likuma 5. panta otrās daļas, LPB Statūtu, diecēžu statūtu, LPB un diecēžu draudžu un iestāžu statūtu pamata.

§70. LPB un LPB draudžu un iestāžu nekustamo īpašumu atsavināšana, ieķīlāšana un citāda apgrūtināšana ar lietu tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar izpirkumu tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar līguma pagarināšanas tiesībām, visi saimnieciskie līgumi, tajā skaitā apsaimniekošanas un meža izstrādes līgumi neatkarīgi no darbības ilguma var būt slēgti tikai ar Priekšstāvētāja rakstisku piekrišanu, kas ir dota pilnvaras formā, ar zvērināta notāra apliecinātu Priekšstāvētāja

parakstu. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams Sinodē.

§71. LPB draudzes un iestādes var slēgt pilsētas un lauksaimniecības zemes iznomāšanas līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 5 gadiem, kā arī slēgt izīrēšanas un telpu iznomāšanas līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 3 gadiem. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams Sinodē.

§72. Diecēzes draudžu un iestāžu nekustamo īpašumu atsavināšana, ieķīlāšana un citāda apgrūtināšana ar lietu tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar izpirkuma tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar līguma pagarināšanas tiesībām, visi saimnieciskie līgumi, tajā skaitā apsaimniekošanas un meža izstrādes līgumi neatkarīgi no darbības ilguma var būt slēgti tikai ar Diecēzes Arhiereja rakstisku piekrišanu, kas ir dota pilnvaras formā, ar pie zvērināta notāra apliecinātu Diecēzes Arhiereja parakstu. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams diecēzes pārvaldē.

§73. Diecēzes draudzes un iestādes var slēgt pilsētas un lauksaimniecības zemes iznomāšanas līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 5 gadiem, kā arī slēgt izīrēšanas un telpu iznomāšanas līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 3 gadiem. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams diecēzes pārvaldē.

§74. Priekšstāvētāja diecēžu statūtu apstiprinājums ir diecēžu arhierejiem sniegta LPB likuma 5. panta otrās daļas prasītā Baznīcas galvas rakstveida piekrišana atļaut diecēžu un diecēžu draudžu un iestāžu nekustamo īpašumu iegādi, atsavināšanu, ieķīlāšanu un citādu apgrūtināšanu ar lietu tiesībām.

§75. Ar LPB draudzēm un iestādēm, diecēzēm un diecēžu draudzēm un iestādēm piederošo kustamo mantu, tajā skaitā ikonām (svētbildēm), ikonostasiem un citiem kulta priekšmetiem drīkst rīkoties, tikai saņemot Priekšstāvētāja vai attiecīgi Diecēzes Arhiereja rakstisku atļauju.

§76. LPB lūgšanu nami, kapličas, kapsētas un priekšmeti, kuriem ir rituāla vai kulta nozīme, nav atsavināmi, un tos aizliegts ieķīlāt vai citādi apgrūtināt ar lietu tiesībām, un pret šiem īpašumiem nevar būt vērstas kreditoru pretenzijas.

§77. Dievnamus, lūgšanu namus, filiālos dievnamus, kapličas un citas celtnes var celt, atjaunot, remontēt un restaurēt pēc piekritības tikai ar Priekšstāvētāja vai Diecēzes Arhiereja rakstveida atļauju.

§78. Svētbildes, ikonas, sienu gleznojumus, svētlietas, ikonostasus un citus baznīcas piederumus var iegādāties, restaurēt, remontēt pēc piekritības tikai ar Priekšstāvētāja vai Diecēzes Arhiereja rakstveida atļauju.

§79. Draudzes un iestādes pārvalda mantu, kas atrodas to īpašumā, valdījumā vai rīcībā, un nes atbildību par tās lietderīgu izmantošanu un uzturēšanu, kā arī patstāvīgi atbild par savām saistībām. Draudzes un iestādes nenodod ēkas un telpas, tajā skaitā, kas nodotas tām uz līguma pamata, politisku sapulču, politisku mītiņu, citu politiska rakstura sarīkojumu un manifestāciju noturēšanai.

§80. Draudzes, pārstāvniecības un klosteri realizē un izplata pret ziedojumiem reliģiska rakstura priekšmetus, literatūru, kā arī reliģiska satura informatīvos materiālus.

§81. LPB draudzes un iestādes un diecēžu draudzes un iestādes veic ziedojumus LPB un diecēžu vadības institūciju uzturēšanai un citām LPB un diecēžu vajadzībām saskaņā ar Sinodes un diecēžu padomju lēmumiem.

§82. LPB vai diecēzes draudzes vai iestādes likvidēšanās, atšķelšanās vai kāda cita veida

izstāšanās gadījumā no LPB vai diecēzes, kā arī diecēzes likvidācijas gadījumā kustamie un nekustamie īpašumi (tajā skaitā nekoroborētie uz LPB vārda) attiecīgi pāriet LPB vai diecēzes īpašumā, rīcībā un valdījumā. Iepriekš minētajos gadījumos visi slēgtie līgumi un saistības zaudē likumīgo spēku, ja Latvijas Republikas spēkā esošie likumi nenosaka citādi. Draudžu vai iestāžu locekļu izstāšanās no tām nedod šiem locekļiem tiesības uz šo draudžu vai iestāžu mantu vai naudas līdzekļiem.

§83. LPB piederošās vai piešķirtās kapsētas tiek izmantotas saskaņā ar Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprināto nolikumu.

§84. Latvijas galvaspilsētas Pareizticīgo Kristus Piedzimšanas dievnams Rīgā, Brīvības bulvārī 23, ir LPB Galvenā Katedrāle, kurā atrodas LPB Priekšstāvētāja Katedra, un tai ir LPB Katedrāles oficiālais statuss.

§85. LPB īpašumu un finanšu jautājumi īstenojami saskaņā ar Priekšstāvētāja un Sinodes apstiprināto nolikumu.

§86. Likvidēšanas gadījumā LPB īpašumi pāriet pie iepriekš noteikta īpašuma pārņēmēja, kuru nosaka LPB Vietējās Baznīcas Koncils.

8. nodaļa. Nobeiguma jautājumi

§87. LPB darbojas Latvijas Republikas teritorijā, tās juridiskā adrese ir Pils iela 14, Rīga, Latvijas Republika, LV-1050.

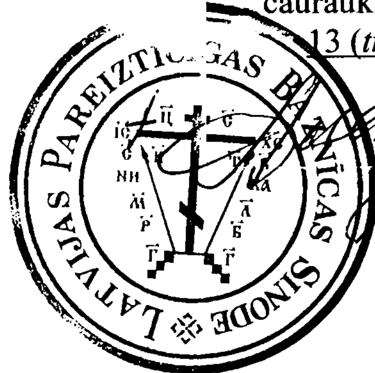
§88. LPB patstāvīgi atbild par savām saistībām.

§89. LPB, kas reģistrējusi likumā noteiktā kartībā savus Statūtus, bauda juridiskas personas tiesības.

Aleksandrs (Kudrjašovs)
Rīgas un visas Latvijas Metropolīts
Rīgā, 2022. gada 20. oktobrī

Šajā dokumentā
caurauklotas un sazīmogotas
13 (*trīspadsmit*) lapas.

20. 10. 2022